

Секція 2. Проблеми підготовки ІТ-фахівців у закладах вищої та професійної освіти

вивчення теми «Поняття бази даних» доцільно використати метод мозкового штурму, у формі дебатов можна провести тему «Бази даних в інформаційних системах». При проведенні таких типів уроків з'являється можливість кращого сприйняття та запам'ятовування великих об'ємів інформації. Також доцільне використання методу проєктів. Також реалізація принципу історизму повинна бути обов'язковою змістовною лінією, що проходить через увесь модуль навчання базам даних. До історичного підходу у викладанні предмету «Бази даних», можна використати низку цікавих дидактичних ігор, наприклад, «Збери бібліотеку».

Впровадження нових технологій не завершується на розглянутих методах та підходах є ще безліч методів, які можуть учнів зацікавити новим матеріалом та зробити урок цікавим.

Список використаних джерел та літератури

1. Цибко Г.Ю. Компоненти методичної системи вивчення теоретичних основ проєктування і опрацювання баз даних. URL: https://epub.chnpu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/1572/1/1_1_Komponenty_meto_d_systemy_vyvch_teor_osnov_proekt_i_opr_baz_danyh_Kyiv_1998.pdf
2. Бирка М. Ф. Сучасні підходи до викладання інформатики в школі : метод. посіб. / Ін-т післядиплом. пед. освіти Чернівець. обл. Чернівці /Яворський С. Н. [вид.], Чернівці, 2020. 163 с
3. Самойленко Н., Семко Л. Методичні підходи до вивчення інформатики в основній школі. Наукові записки. Серія: Проблеми методики фізико-математичної і технологічної освіти. Кіровоград: КДПУ імені Володимира Винниченка, 2015. Вип. 7. Ч. 2. С. 76-82. URL: <https://phm.cuspu.edu.ua/ojs/index.php/NZ-PMFMTO/article/viewFile/538/514>
4. Харів Н. О. Бази даних та інформаційні системи: навчальний посібник / Н. О. Харів. – Рівне : НУВГП. 2018. 127 с.
5. Методичні рекомендації «Про викладання інформатики у 5-11 класах у 2022/2023 н.р.». Газета «Майбуття», липень-серпень 2021 р., №№13-16 (660-663), ст. 34-40. URL: <http://visnyk.hoippo.km.ua/maibutia/15269-lipen-serpen-13-16-660-663-2021.html>

*Кривонос Мирослава,
асистент кафедри комп'ютерних наук та інформаційних технологій,
Житомирський державний університет імені Івана Франка,
м. Житомир, Україна*

ФОРМУВАННЯ ЦИФРОВОЇ ГРАМОТНОСТІ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Активне впровадження цифрових технологій в усі галузі життя сучасної людини сприяє швидкому розвитку цифрової грамотності і у всіх учасників освітнього процесу.

На сьогодні перед кожним фахівцем будь якої галузі виникає завдання збору, обробки, аналізу і збереженню професійної інформації. Саме володіння базовими знаннями, вміннями та навичками в сфері інформаційно-

Секція 2. Проблеми підготовки IT-фахівців у закладах вищої та професійної освіти

комунікаційних технологій допомагає в цьому. Адже роботодавець повинен бути впевнений в достатньому рівні володіння цифровими технологіями свої підлеглих.

Пандемія, війна, дистанційне навчання – все це призвело до необхідності розвитку цифрової грамотності у всіх, зокрема і у здобувачів освіти.

В сучасному динамічному світі кожний учасник освітнього процесу повинен бути готовий до постійного розвитку своїх компетентностей в залежності від викликів, які постійно виникають. Ми бачимо, що сьогодні формат навчання змінився. Педагоги активно переходять від звичних занять до занять зі все більшим використанням цифрових технологій. Застосування цифрових технологій в своїй педагогічній діяльності сьогодні є просто ключовою необхідністю, яка вдосконалює педагогічні методи і відкриває нові можливості для здобувачів освіти. Педагог повинен не лише передавати предметні знання, а й відповідати за формування цифрової грамотності в здобувачів освіти, бути експертом у впровадженні цифрових технологій в освітній процес.

Саме формування цифрової грамотності у всіх учасників освітнього процесу, зокрема у здобувачів освіти різних галузей знань та спеціальностей, сприяє модернізації інформаційних технологій.

Можна виділити такі ключові аспекти для формування і розвитку цифрової грамотності:

- інформаційна грамотність;
- естетичне використання цифрових ресурсів;
- розуміння поняття цифрового сліду;
- захист себе в Інтернеті;
- робота з цифровим зв'язком;
- кіберзалякування.

Інформаційна грамотність містить перегляд, пошук, фільтрування, оцінку і керування цифровими даними. Адже сучасні здобувачі освіти використовують Інтернет як головне джерело інформації. Дуже важливо навчити їх критично оцінювати, аналізувати якість і достовірність потоку тих даних, які вони отримують.

Здобувачам освіти важливо прививати естетичне використання цифрових ресурсів. Дуже важливо розповідати про інтелектуальну власність, авторське право, плагіат, академічну доброчесність, про те, як грамотно цитувати дані. Викладачі повинні постійно акцентувати на цьому увагу для того, щоб сформувати в здобувачів освіти інформаційну культуру і повагу.

Цифровий слід – це вся інформація, яку користувач пасивно лишає і активно ділиться нею про себе в Інтернеті, особливо в соціальних мережах. Сучасні люди дуже багато часу проводять в Інтернеті і не завжди думають про наслідки того, що вони там лишають. Тому здобувачам освіти необхідно наголошувати на тому, щоб вони завжди думали про наслідки своєї діяльності в Інтернеті.

Окрім наслідків свого перебування в Інтернеті, необхідно дбати і про власну безпеку. Саме розуміння технічних аспектів конфіденційності, шифрування

Секція 2. Проблеми підготовки IT-фахівців у закладах вищої та професійної освіти

даних, розуміння і знання того, чим можна, а чим не можна ділитися в Інтернеті, допоможуть здобувачам освіти убезпечити себе від можливих неприємностей.

Сучасні реалії сприяють тому, що спілкування виходить за межі звичних розмов, все частіше використовуються цифрові технології та, зокрема, цифровий зв'язок. Тому важливо пояснювати здобувачам освіти, як спілкуватися безпечно та правильно з використанням саме цифрових комунікацій.

Не треба забувати і про велику кількість на теренах Інтернету кіберхуліганів і куберзлочинців. Тому здобувачі освіти повинні знати найголовніші способи боротьби з таким неприємним явищем.

Та володіння цифровою грамотністю не призводить стовідсотково до відмінних результатів у навчанні. Цифрова грамотність передбачає і наявність у здобувачів освіти і певних цифрових здібностей:

- орієнтація в існуючих цифрових технологіях;
- правильне спілкування в онлайн-середовищі;
- керування своїми ідеями в онлайн-середовищі;
- керування командами з використанням цифрових технологій.

Окремо можна виділити наступні інформаційні та цифрові здібності:

- використання різноманітних онлайн-платформ для спілкування (н-д, відеоконференції);
- використання електронної пошти в освітній і професійній діяльності;
- використання онлайн-месенджерів (Viber, Telegram).

Хочеться також зазначити, що раніше вся інформація і навіть різноманітне програмне забезпечення зберігалось на компакт-дисках. Сьогодні ж дуже рідко застосовують і флеш-накопичувачі, адже майже вся інформація зберігається з використанням хмарних сервісів.

Хмарні сервіси — це сервіси, пов'язані з наданням користувачам постійного доступу до віддалених інтернет-ресурсів (серверів, додатків, сховищ тощо). Хмарні технології (англ. cloud computing – хмарні обчислення) – інформаційно-комунікаційні технології, що передбачають віддалене опрацювання та зберігання даних.

На сьогодні хмарне сховище стало одним із найбільш зручних і ефективних способів збереження даних в Інтернеті. Воно має ряд переваг у використанні в навчальному процесі, зокрема, і для розвитку цифрової грамотності:

- безпека збереження даних;
- безпечний спосіб створення резервної копії даних без необхідності копіювання;
- мінімальний ризик втрати даних;
- швидкий доступ до збережених даних;
- спільне використання на декількох гаджетах, можливість роботи в команді.

Таким чином, робимо висновок, що поняття «цифрова грамотність» багатокомпонентне і містить в собі:

- інформаційну грамотність (здатність оцінювати місце та роль інформації, вміння підбирати джерела інформації);

Секція 2. Проблеми підготовки IT-фахівців у закладах вищої та професійної освіти

- комп'ютерну грамотність (знання і навички роботи з комп'ютером);
- медіаграмотність (сприйняття і вміння працювати з різними засобами масової інформації як з джерелами інформації);
- комунікативну грамотність (можливість залучення сучасних технологій до комунікації та отримання інформації);
- технологічну грамотність (сукупність знань, вмінь і навичок у використанні сучасних технологічних інновацій).

Цифрова грамотність визначається як, в першу чергу, розуміння принципів безпеки в Інтернеті, критичне мислення та здатність розпізнавати дезінформацію. Це набір знань, умінь і навичок, які необхідні для безпечного та ефективного використання цифрових технологій та ресурсів Інтернету.

Список використаних джерел та літератури

1. Гаврілова Л. Г.; Топольник Я. В. Цифрова культура, цифрова грамотність, цифрова компетентність як сучасні освітні феномени. Інформаційні технології і засоби навчання, 2017, 61, вип. 5: 1-14.
2. Сухомлин О. Цифрова компетентність здобувачів вищої філологічної освіти в умовах сучасних запитів суспільства: ціннісний аспект. Молодь і ринок, 2022, 2/200.
3. Гетьман А. П., Атаманова Ю. Є., Мілаш В. С. Правове регулювання відносин у мережі Інтернет: монографія. Харків, 2016. 360 с
4. Опис цифрової компетентності педагогічного працівника <https://elibrary.kubg.edu.ua/id/eprint/27905/1/digital%20comp%20teacher%20Morze.pdf>
5. Концепція розвитку цифрових компетентностей https://thedigital.gov.ua/storage/uploads/files/news_post/2021/3/kabmin-skhvaliv-kontseptsiyu-rozvitku-tsifrovikh-kompetentnostey-do-2025-roku/Dodatok-2.pdf
6. Рамка цифрових компетентностей для освітян (DigCompEdu) (https://joint-research-centre.ec.europa.eu/digcompedu_en)

*Матвієнко Леся,
кандидат педагогічних наук,
доцент кафедри гуманітарних і соціальних дисциплін,
Полтавський державний аграрний університет,
м. Полтава, Україна*

ОНЛАЙН-ТЕСТИ ТА КВІЗИ ДЛЯ ОЦІНКИ РІВНЯ ЗНАНЬ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ У ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Онлайн-тести та квізи є корисним інструментом для оцінки рівня знань з іноземної мови у закладах вищої освіти, особливо в умовах зміни парадигми навчання та розвитку сучасних інформаційно-комунікаційних технологій. За останні кілька років дистанційне навчання стало набагато поширенішим. Такий тип організації навчання вимагає залучення інноваційних засобів оцінювання знань та набуття професійних навичок в межах міжнародної комунікації. Застосування онлайн-тестів та квізів у середовищі вищого навчального закладу